Riigi Teataja

Nr. 38. **26. aprillil 1929 a.** **Nr. 38.**

Art. 286. **Määrus keskkooli laulu- ja muusikaõpetaja kutse omandamise kohta.**
287. **Määrus klassi- ja koolikursuse lõpetamise kohta.**
288. **E.V. juudi rahvuse II kultuurnõukogu valimisjaoskonnad.**

286. Hariduse- ja sotsiaalministri määrus keskkooli laulu- ja muusikaõpetaja kutse omandamise kohta.

Alus: Avalikkude keskkoolide seaduse § 55 (RT 155/156 — 1922).

§ 1. Keskkooli laulu- ja muusikaõpetaja kutse omandatakse eksami kaudu.

§ 2. Sellele eksamile lubatakse isikuid, kes peale keskkooli eelhariduse omandamist:

1) on lõpetanud Tallinna konservatooriumi vastava klassi Hariduse- ja sotsiaalministri poolt kinnitatud kavade järgi, ja

2) omandanud Tallinna pedagoogiumis vastava pedagoogilise ja metoodilise ettevalmistuse.

Isikud, kes lõpetanud Tallinna konservatooriumi mõne teise klassi, peavad kutseeksamile pääsemiseks täiendavalt konservatooriumis ja pedagoogiumis õppima puuduvaid aineid ja neis eksamid õiendama. Samadel tingimustel pääsevad kutseeksamile isikud, kes lõpetanud mõne välismaa muusika ülikooli, kui Hariduse- ja sotsiaalministeerium selle ülikooli Tallinna konservatooriumi vääriliseks tunnustanud.

§ 3. Kutseeksamid jagunevad kahte ossa: eriaine eksamid ja pedagoogilised katsumised.

Eriaine eksamid on: laulu harmoniseerimine laste-, sega- ja meeskoorile; laulu orkestreerimine puhk- ja keelpillide orkestrile.

Pedagoogilised katsumised koosnevad:

1) teoreetilises eksamis pedagoogikas, didaktikas ja koolilaulu metoodikas;

2) proovitundide andmises koolides, nimelt: üks laulutund, üks koorilaulu õpetamise ja juhatamise tund, üks orkestri juhatamise tund.

§ 4. Isikud, kes enne 1919 a. keskkooli lõpetanud, peavad täienduseeksami õiendama eesti keeles keskkooli I võõrkeele õppekava ulatuses.

§ 5. Kutseeksamid tehakse komisjoni ees, mille esimehe ja ühe liikme kõikide eksamite jaoks määrab Hariduse- ja sotsiaalminister; teised liikmed on Tallinna konservatooriumi ja pedagoogiumi õppejõud erialade järgi.

§ 6. Eksamikomisjoni liikmed saavad tasu Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi sellekohasest krediidist Hariduse- ja sotsiaalministri poolt kinnitatud normide järgi.

§ 7. Iga eksami kohta peetakse protokoll, milles avaldatud teadmised ja oskused hinnatakse sõnadega: hea, rahuldav või nõrk. Samuti seatakse kokku protokoll komisjoni otsusega kõikide eksamite tagajärgede kohta.

§ 8. Eksamid arvatakse õiendatuks, kui eksamid igas üksikus aines vähemalt rahuldavaks tunnustatud. Isikud, kes ühes või kahes aines kutseeksamitel nõrgaks osutunud, võivad järeleksamid teha nendes ainetes järgneval eksami sessioonil.

§ 9. Kutseeksamid korraldatakse kaks korda aastas: kevadel (mais) ja talvel (detsembris).

Eksamid võib teha kõik ühes sessioonis või kahes üksteisele järgnevas sessioonis.

§ 10. Isikud, kes keskkooli laulu- ja muusikaõpetaja kutseeksamile ilmuda soovivad, peavad vähemalt üks nädal enne eksamite algust esitama Hariduse- ja sotsiaalministeeriumile sellekohase sooviavalduse, ära tähendades selles, millistes ainetes nad tahaksid eelseisval sessioonil eksamid õiendada.

Sooviavaldusele tuleb juurde lisada: 1) keskkooli lõputunnistus, 2) konservatooriumi diplom andmetega vastava klassi lõpetamise kohta, 3) pedagoogiumi tunnistus pedagoogilise-metoodilise ettevalmistuse kohta, 4) Eesti

Panga osakonna kviitung 10 krooni maksmise kohta riigitulude arvele.

§ 11. Peale nõutavate eksamite õiendamist ja proovitundide andmist saadetakse protokollid ühes komisjoni üldotsusega Hariduse- ja sotsiaalministeeriumile, kes kutsetaotlejale keskkooliõpetaja kandidaadi tunnistuse välja annab.

Kutsetunnistus antakse Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt välja peale rahuldavaks tunnustatud praktika-aasta, mille jooksul kandidaat mõnes keskkoolis töötanud.

Isikud, kes enne kutseeksami õiendamist vähemalt üks aasta rahuldava tagajärjega õpetajana koolis töötanud, võivad saada Hariduse- ja sotsiaalministri sellekohase otsuse põhjal kutsetunnistuse ilma praktika-aastata.

§ 12. Käesolev määrus hakkab maksma 1. maist 1929 a.

Samast ajast kaotab oma maksvuse Hariduseministeeriumi määrus 6. aprillist 1925 a. nr. 3445 (RT 67/68 — 1925).

Tallinnas, 9. aprillil 1929 a. Nr. 364.

Hariduse- ja sotsiaalminister L. Johanson.

Teaduse ja kunsti peavalitsuse direktor G. Ney.

---

287. Määrus klassi- ja koolikursuse lõpetamise kohta.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse elluviimise määruse (RT 153/154 — 1920) § 23, Avalikkude keskkoolide seaduse (RT 155/156 — — 1922) § 34, Majanduskoolide seaduse (RT 1 — 1926) § 22 ja Eraõppeasutuste seaduse (RT 97 — 1927) §§ 26—30.

I. Avalikud alg- ja täienduskoolid.

§ 1. Alg- ja täienduskoolide lõpetajaile korraldatakse kevadel koolitöö lõpul kordamis-keskustuseaeg kahe- kuni kolmenädalase kestusega. Kordamisajal võetakse läbi viimase õppeaasta kursus peajoontes, kusjuures õpetajad on kohustatud andma erilist toetust nõrgematele õpilastele.

§ 2. Kordamisajal võib kooli pedagoogikanõukogu lõpuklassis maksma panna erilise tunniplaani, tingimusel, et õpilaste klassi ja kodused tööd ei oleks liialt koormavad. Erilisest tunniplaanist tingitud võimalikud lisatööd ei kuulu arvestamisele lisa- ega asetäitetundidena.

§ 3. Kordamisaja järele tunnustatakse õpilased kooli kursuse lõpetanuiks pedagoogikanõukogu otsusel õpilase üldise õppetöö edu ja vaimlise arenemise põhjal. Koolikursuse lõpetajaile annab kooli pedagoogikanõukogu sellekohased tunnistused ministeeriumi poolt maksma pandud vormi järgi.

§ 4. Pedagoogikanõukogu otsusel võib anda algkooli lõpuklassi ja täienduskooli iga klassi õpilastele, kes kevadel on nõrgaks tunnustatud mitte enam kui kahes aines ja kes vähemalt 14 aastat vanad, nõrgaks tunnustatud ainetes sellekohased õppeülesanded täitmiseks tähtajaga mitte üle ühe aasta. Ülesande täitmise puhul otsustab pedagoogikanõukogu anda õpilasele kooli või klassi lõputunnistuse või tunnistuse koolikohustuse täitmise üle.

§ 5. Õpilane viiakse klassist klassi tema töö üldise edu põhjal pedagoogikanõukogu otsusel. Katsumisi (järeleksameid) ja suvitöid või õppeülesandeid klassist klassi viimisel algkoolis ei määrata.

II. Avalikud keskkoolid.

§ 6. Keskkoolide lõpetajaile korraldatakse kevadel koolitöö lõpul kordamis-keskustuseaeg kolme- kuni neljanädalase kestusega, mille jooksul tehakse ülevaateid ja kokkuvõtteid õppeaine tähtsamatest osadest peaasjalikult kahe viimase klassi kursuse ulatuses ja pööratakse erilist tähelepanu nõrgematele õpilastele. Samasugune kordamis-keskustuseaeg korraldatakse ka teistes klassides aineis, mille kursus lõpeb neis klassides.

§ 7. Kordamist kuulab pealt võimaluse järgi kas koolijuhataja või mõni teine sama kooli õppejõud juhataja määramisel. Kordamisajaks võib kooli pedagoogikanõukogu koolis maksma panna erilise tunniplaani § 2 näidatud tingimustel.

§ 8. Õpilased tunnustatakse koolikursuse lõpetanuiks või viiakse klassist klassi pedagoogikanõukogu otsusel õpilase üldise õppetöö edu ja vaimlise arenemise põhjal, kusjuures keskkooli lõputunnistuse võib anda ka õpilasele, kes tunnustatud nõrgaks ühes aines, välja arvatud emakeel, matemaatika, esimene võõrkeel ja kooli tüübi põhiained, kui õpilase üldine arenemine on silmapaistev.

Vajaduse puhul määrab Hariduse- ja sotsiaalministeerium keskkooli viimases klassis eksamid kuni kahes aines. Eksamite määramisest teatab ministeerium koolidele vastavate koolivalitsuste kaudu hiljemalt 1. maiks, kusjuures ministeerium määrab ka eksamiained või jätab need määrata kooli pedagoogikanõukogule ja määrab kirjaliku eksami puhul teemi andmise korra.

§ 9. Koolikursuse lõpetamise ja klassist klassi viimise eel võib pedagoogikanõukogu määrata katseülesandeid üksikuile õpilastele neis aineis, millistes nende teadmised ja võimised aasta kestel on osutunud nõrkadeks, kui neid aineid ei ole üle kolme. Õpilased, kes neist katseülesandeist vähemalt kaht enne õppetöö lõppu rahuldavalt ei õienda, tunnustatakse klassi kursuse mittelõpetanuiks.

Õpilasele, kes õppetöö lõpul tunnustatud nõrgaks ühes aines, võib pedagoogikanõukogu määrata selles aines järelkatseid või õppeülesandeid, mis tulevad õiendada enne õppetöö algust järgneval kooliaastal. Ei õienda õpilane järelkatseid või õppeülesandeid õppetöö alguseks, tunnustatakse ta klassi kursuse mittelõpetanuks.

III. Avalikud kutsekoolid.

§ 10. Kutsekoolides, millistes kursuse lõpetamine on vahetumalt seotud kutse omandamisega või on kutseomandamise eelduseks, on lõpetamise kord ette nähtud sellekohastes seadustes, määrustes või korraldustes.

§ 11. Majanduskoolide seaduse põhjal töötavates kaubanduskoolides on maksev kooli- ja klassikursuse lõpetamise kohta sama kord, mis keskkoolides.

IV. Eraalgkoolid.

§ 12. Eraalgkoolide lõpetajaile on kohaliku maa-, linna- või vastava vähemusrahvuse kultuurvalitsuse koolivalitsuse korraldamisel ja kooli ülalpidaja kulul koolitöö kahe kuni kolme viimase nädala jooksul eksamid algkooli viimase klassi kursuse ulatuses. Eksamid õiendatakse komisjoni ees, mille liikmeiks on koolivalitsuse esindaja kui komisjoni juhataja, kooli juhataja ja aineõpetaja.

§ 13. Eksamikomisjoni ettepanekul võib koolivalitsus eksaminandidele, kes kevadel mitte enam kui kahes aines nõrgaks osutunud, määrata järeleksamid, mis võib õiendada sama komisjoni ees järgneva kooliaasta kestel.

§ 14. Eksamikomisjoni istungite kohta tulevad kokku seada protokollid ja saata need ühes õpilaste kirjatöödega koolivalitsusele läbivaatamiseks ning otsustamiseks.

Kui komisjoni juhataja komisjoni enamuse arvamisega õpilaste teadmiste ning võimiste hindamisel ei ühine, lisab ta eksamiprotokollile oma arvamise juurde.

§ 15. Eksaminandid, kelle eksamid koolivalitsuse või kultuurvalitsuse poolt tunnustatud õiendatuiks, saavad selleks määratud vormi järgi vastava kooli poolt lõputunnistuse, millele alla kirjutab ka komisjoni juhataja.

§ 16. Komisjoni juhataja saab selle kooli ülalpidajalt, mille juures komisjon moodustatud, tasu Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt normeeritaval määral.

V. Erakeskkoolid.

§ 17. Erakeskkoolide ja neile vastavate kursuste lõpetajaile, kes soovivad saada õigusi, korraldatakse eksamid õppeasutuse ülalpidaja kulul Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi määramise järgi kas samas õppeasutuses, mõnes vastavatüübilises avalikus keskkoolis või alalises riiklikus eksamikomisjonis. Õppeasutustes korraldatakse eksamid koolitöö kolme kuni kuue viimase nädala jooksul keskkooli kahe viimase klassi kursuse ulatuses neis aineis, mis määrab ministeerium vähemalt üks kuu enne eksamite algust. Eksamite korraldamise soovist tuleb teatada eraõppeasutuse ülalpidajal koolivalitsuse kaudu ministeeriumile hiljemalt kaks kuud enne eksamite algust. Alalises riiklikus eksamikomisjonis õiendatavate eksamite kohta on maksev selle kohta maksma pandud kord.

Aineis, mille õpetamine lõpeb enne lõpuklassi, võib eksami korraldada kooli ülalpidaja soovil kas lõpuklassis või klassis, kus aine õpetamine lõpeb. Eraõppeasutuste õpilastele korraldatavail eksamitel võetakse arvesse varem õigustega koolides lõpetatud klassid.

§ 18. Koolides õiendatakse eksamid komisjonis, mille liikmeiks on: 1) juhul, kui eksamid on samas eraõppeasutuses, Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt määratud komisjoni juhataja, koolijuhataja ja vastava aine õpetaja samast koolist, ja 2) juhul, kui eksamid on mõnes avalikus koolis, selle avaliku kooli juhataja või tema abi kui komisjoni juhataja ja sama kooli kaks õpetajat, kuna eraõppeasutuse juhatajal ja eksamiaine õpetajal on õigus eksamil viibida.

§ 19. Eraõppeasutuse õpilasi, keda õppeasutuse pedagoogikanõukogu ei pea lõputunnistuse vääriliseks, lõpueksamitele ei lasta.

§ 20. Eksamikomisjoni ettepanekul võib Hariduse- ja sotsiaalministeerium eksaminandidele, kes eksamil mitte enam kui kahes aines nõrgaks tunnustatud, määrata järeleksamid, millised õiendatakse samas komisjonis eksami aastal kuni 31. detsembrini, kusjuures järeleksam korraldatakse ainult üks kord ja nimelt tähtajal, mille määrab eksamikomisjoni juhataja kokkuleppel eraõppeasutuse juhatajaga.

§ 21. Eksamikomisjoni protokollid tulevad koostada Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt maksma pandud vormide järgi ja saata ühes eksaminandide kirjatöödega ministeeriumile läbivaatamiseks ning otsustamiseks.

Ei ühine komisjoni juhataja komisjoni enamuse arvamisega õpilaste teadmiste ning võimiste hindamisel, lisab ta eksamiprotokollile oma arvamise juurde.

§ 22. Eksaminandid, kelle eksamid ministeeriumi poolt tunnustatud õiendatuiks, saavad vastava kooli poolt selleks määratud vormi järgi tunnistuse, millele alla kirjutab ka komisjoni juhataja.

§ 23. Komisjoni juhataja ja sel juhul, kui eksamid peetakse mõnes avalikus keskkoolis, ka eksamitest osa võtnud selle kooli õpetajad saavad eraõppeasutuse ülalpidajalt tasu Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt normeeritaval määral.

VI. Eksternid.

§ 24. Koolikohuslikele koduõppijaile korraldavad maa-, linna- ja vähemusrahvuste kultuurvalitsuste koolivalitsused avalikkude algkoolide juures üksikute klasside kui ka algkooli sundusliku osa ulatuses eksamid. Samuti võib korraldada eksameid algkooli üksikute klasside või kogu algkooli kursuse ulatuses isikuile, kes ei kuulu koolikohuse alla. Eksamid õiendatakse komisjonis, mille juhatajaks on selle kooli juhataja, kus eksamid korraldatakse, ning liikmeiks üks või kaks õpetajat samast koolist. Koduõpetajal on õigus oma õpilaste eksamil viibida.

§ 25. Eksamikomisjon võib määrata koduõppijale, kes algkooli klassi lõpueksamil mitte enam kui kahes aines nõrgaks tunnustatud, järeleksamid tähtajaga mitte üle ühe aasta.

§ 26. Koduõppija saab tunnistuse kooli poolt, kus eksam korraldatud. Tunnistusele kirjutavad alla koolijuhataja ja kõik eksamitest tegelikult osa võtnud õpetajad.

§ 27. Kõik avalikud keskkoolid võivad korraldada õppeaasta kestel eksameid eksternidele klasside kursuse lõpetamiseks, välja arvatud lõpuklass, ja anda vastavad tunnistused eksami õiendanuile. Eksamite tähtajad on samad kui riiklikus eksamikomisjonis. Eksamitegijad maksavad enne eksami algust koolile eksamineerijatele tasumaksmiseks kümme krooni, milline summa ei kuulu tagasimaksmisele eksami katkestamisel või mitteõiendamisel.

§ 28. Neid üksikute klasside lõpueksami õiendajaid, kellel ei ole tunnistust, et nad lõpetanud eelmise klassi kursuse avalikus koolis või õigustega erakoolis või õiendanud vastava eksami, tuleb eksamineerida ka eelmiste klasside õppekavades ette nähtud ainetes või aine osades.

§ 29. Kooli pedagoogikanõukogu võib määrata järeleksamid eksternidele, kes §§ 27 ja 28 tähendatud eksamitel osutunud nõrgaks mitte enam kui kahes aines, järgmiseks eksamite tähtajaks.

VII. Lõppmäärused.

§ 30. Õigustega erakoolide ja muude erakoolide õpilased, kellele antud õigused Eraõppeasutuste seaduse (RT 97 — 1927) §§ 3, 27, 29 ja 30 alusel, lõpetavad kooli- või klassikursuse avalikkude koolide kohta käesoleva määruse §§ 1—11 tähendatud korras.

§ 31. Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Hariduseministeeriumi korraldus õppetööde vaheaegade ning kooli- ja klassikursuste lõpetamise kohta 1924 aastal (RT 33 — 1924).

Tallinnas, 17. aprillil 1929 a. Nr. 2231.

Hariduse- ja sotsiaalminister L. Johanson.

Riigikoolivalitsuse direktor G. Ollik.

Kohtu- ja siseministrilt 18. aprillil 1929 a. kinnitatud

288. E.V. juudi rahvuse II kultuurnõukogu valimisjaoskonnad.

Alus: Eesti Vabariigi juudi rahvuse kultuurnõukogu valimise määruste (RT 32 — 1926) § 2 ja samade määruste täiendamise ja muutmise määruse (RT 32 — 1929 art. 240) I osa § 1.

I valimisringkond.

(Virumaa ühes Rakvere ja Narva linnaga.)

1. jaoskond: Narva linn, Narva-Jõesuu ja Jõhvi alev.

Jaoskonna asukoht Narva linnas.

2. jaoskond: Rakvere linn ühes Virumaa osadega, mis ei ole loetletud 1. jaoskonna all.

Jaoskonna asukoht Rakvere linnas.

II valimisringkond.

(Järva- ja Viljandimaa ühes Paide, Tapa, Türi, Viljandi ja Põltsamaa linnaga.)

1. jaoskond: Järva- ja Viljandimaa ühes Paide, Tapa, Türi, Viljandi ja Põltsamaa linnaga.

Jaoskonna asukoht Viljandi linnas.

III valimisringkond.

(Harju-, Lääne- ja Saaremaa ühes Tallinna, Nõmme, Paldiski, Haapsalu ja Kuresaare linnaga.)

1. jaoskond: Harju-, Lääne- ja Saaremaa ühes Tallinna, Nõmme, Paldiski, Haapsalu ja Kuresaare linnaga.

Jaoskonna asukoht Tallinna linnas.

IV valimisringkond.

(Pärnumaa ja Pärnu linn.)

1 jaoskond: Pärnumaa ja Pärnu linn.

Jaoskonna asukoht Pärnu linnas.

V valimisringkond.

(Tartumaa ja Tartu linn.)

1. jaoskond: Tartumaa ja Tartu linn.

Jaoskonna asukoht Tartu linnas.

VI valimisringkond.

(Valgamaa ühes Valga ja Tõrva linnaga.)

1. jaoskond: Valgamaa ühes Valga ja Tõrva linnaga.

Jaoskonna asukoht Valga linnas.

VII valimisringkond.

(Võru- ja Petserimaa ühes Võru ja Petseri linnaga.)

1. jaoskond: Võru- ja Petserimaa ühes Võru ja Petseri linnaga.

Jaoskonna asukoht Võru linnas.

Kohtu- ja siseminister T. Kalbus.

Administratiiv-osakonna direktor E. Dolf.